

NUORISOVALTUUSTON TOIMINTASÄÄNTÖ 2025

1 § Nuorisovaltuutettujen toiminta-ajatus ja asema

Nuorisovaltuutetut toimivat nuoria koskevien asioiden asiantuntija- ja yhteistyötahoina. Tarkoituksena on saada nuoret kiinnostumaan yhteisistä asioista, saada heidät mukaan yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen ja lisätä nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Hallinnollisesti valtuutetut toimivat kunnanhallituksen alaisuudessa. Nuorisovaltuusto on poliittisesti sitoutumaton.

2 § Nuorisovaltuutettujen tehtävät

Nuorisovaltuutettujen tehtävänä on:

- edistää nuorten osallistumis-, vaikuttamis- ja toimintamahdollisuuksia Kärkölässä
- olla nuorten vaikuttamiskanava heitä koskevissa asioissa
- tehdä tarvittaessa aloitteita nuorisoa koskevissa asioissa
- tuoda nuorten näkökulma esille kunnan päätöksenteossa
- toimia aktiivisessa vuorovaikutuksessa nuorten, nuorisojärjestöjen ja kunnan työntekijöiden sekä päättäjien kanssa
- hoitaa muut nuorisovaltuutettujen toimialaan kuuluvat kunnanhallituksen tai muiden toimielinten sille antamat tehtävät.

3 § Nuorisovaltuutettujen määrä, toimikausi ja järjestäytyminen

Nuorisovaltuutetuiksi valitaan 3–5 henkilöä ja mahdollisuuksien mukaan varahenkilöitä, riippuen ehdokkaiden lukumäärästä. Valtuutetut valitsevat ensimmäisessä kokouksessaan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja sihteerin.

Nuorisovaltuutettujen toimikausi on kaksi vuotta.

4 § Nuorisovaltuutettujen valitseminen

Nuorisovaltuutettujen vaalit järjestetään kahden vuoden välein marras-joulukuussa. Nuorisovaltuutetut valitaan Järvelän Nuokulla ja Kärkölen Yhtenäiskoululla järjestettävissä vaaleissa. Kärkölen Yhtenäiskoulun oppilaiden äänestys tapahtuu yhtenä vaalipäivänä, muut äänioikeutetut voivat äänestää määrättyinä iltoina Järvelän Nuokulla.

Nuorisovaaleissa voivat ehdokkaaksi asettua Kärkölässä asuvat 13–20-vuotiaat henkilöt. Vaaleissa on äänioikeus Kärkölässä asuvilla 13–20-vuotiailla nuorilla. Ehdokkaaksi voi asettua ilmoittautumalla kirjallisesti Kärkölen Yhtenäiskoululle tai Järvelän Nuokulle.

Jos ehdokkaiksi ei ilmoittaudu riittävää määrää nuoria, valtuusto voidaan muodostaa suoraan ilman vaaleja, ehdokkaiksi ilmoittautuneista tai muuten vapaaehtoisista nuorista.

Kesken kauden voidaan tarvittaessa valita valtuustoon uusia jäseniä suoralla ilmoittautumisella.

5 § Osallistuminen kunnan toimielinten sekä nuorisovaltuuston omiin kokouksiin

Nuorisovaltuutetuilla on läsnäolo- ja puheoikeus kunnanvaltuuston kokouksissa. Kokouksiin osallistuu kolme (3) valtuutettua. Nuorisovaltuutettujen edustajalla on lautakunnan tai kunnanhallituksen puheenjohtajan kutsusta läsnäolo- ja puheoikeus lautakuntien kokouksissa ja työryhmissä käsiteltäessä nuorisovaltuutettujen esittämiä asioita tai muutoin erityisesti nuorisoon kohdistuvia asioita. Nuorisovaltuutetuilla on oikeus ko. toimielimen asiantuntijajäsenen kokouspalkkioon.

Nuorisovaltuutetun tulee osallistua nuorisovaltuuston omiin kokouksiin. Mikäli nuorisovaltuutettu on toistuvasti poissa nuorisovaltuuston kokouksista ilman hyväksyttävää syytä, hän menettää oikeutensa osallistua kunnanvaltuuston, lautakuntien tai muiden toimielinten kokouksiin nuorisovaltuuston edustajana, kunnes hän on osallistunut jälleen aktiivisesti nuorisovaltuuston omiin kokouksiin. Aktiivisella osallistumisella tarkoitetaan säännöllistä läsnäoloa kokouksissa siten, että nuorisovaltuutettu on osoittanut sitoutuneensa tehtäväänsä.

Tällaisissa tilanteissa kokoukseen kutsutaan ensisijaisesti tehtävään nimetty varajäsen. Mikäli varajäsen on estynyt, valitaan edustaja vuorotteluperiaatteen mukaisesti niistä nuorisovaltuutetuista, jotka ovat aktiivisesti osallistuneet nuorisovaltuuston omiin kokouksiin. Valinnan tekee päätösvaltainen nuorisovaltuuston kokous.

Toistuvista poissaoloista em. kokouksista ilman hyväksyttävää syytä voidaan antaa ensin suullinen varoitus. Jos tilanne jatkuu, voidaan harkita erottamista nuorisovaltuustosta. Asiasta päättää päätösvaltainen nuorisovaltuuston kokous. Jos erotettu henkilö on nimetyssä tehtävässä, hänen tilalleen valitaan uusi tehtävän hoitaja nuorisovaltuutetuista.

6 § Päätösvalta ja talous

Nuorisovaltuutetut voivat päättää kunnanhallituksessa hyväksytyin toimintasuunnitelmansa mukaisesti sille kunnan talousarviossa osoitetun määrärahan käytöstä ja kunnan toimielinten nuorisovaltuustolle päätettäväksi antamista asioista.

7 § Tehtävät ja toimenkuvat

- Puheenjohtajan tehtävät

Puheenjohtaja kutsuu nuorisovaltuuston koolle ja johtaa kokousta. Esityslista ja pöytäkirja laaditaan puheenjohtajan johdolla. Puheenjohtaja huolehtii nuorisovaltuuston toimivuudesta, toiminnan laillisuudesta ja tasapuolisuudesta. Puheenjohtaja vastaa nuorisovaltuuston hallinnosta ja organisoi nuorisovaltuuston toimintaa. Puheenjohtaja on vastuussa toiminnastaan nuorisovaltuustolle. Puheenjohtaja asia tarkastaa nuorisovaltuuston laskut yhdessä toimintaa ohjaavan nuorisohjaajan kanssa.

- Varapuheenjohtajan tehtävät

Varapuheenjohtaja toimii puheenjohtajan sijaisena tämän ollessa estynyt sekä hoitaa puheenjohtajan määräämiä tehtäviä. Varapuheenjohtaja on vastuussa toiminnastaan nuorisovaltuustolle. Nuorisovaltuusto voi osoittaa varapuheenjohtajalle oman vastuualueen nuorisovaltuuston toiminnasta.

- Sihteerin tehtävät

Sihteerin tehtävänä on kirjoittaa esityslistat yhdessä puheenjohtajan kanssa ja välittää ne nuorisovaltuustolle sekä tarvittaessa kunnan toimielimille. Sihteeri pitää pöytäkirjaa kokouksista, julkaisee sen sekä huolehtii asiakirjojen säilytyksestä. Sihteeri on vastuussa toiminnastaan puheenjohtajalle.

- Viestintävastaavan tehtävät

Viestintävastaavan tehtävänä on huolehtia sisäisestä ja ulkoisesta tiedottamisesta nuorisovaltuuston viestintäsuunnitelman mukaisesti. Viestintävastaava pitää yllä nuorisovaltuuston sosiaalisen median kanavia ja tekee tarvittaessa yhteistyötä kunnan viestinnästä vastaavan työntekijän kanssa.

- Jäsenen tehtävät

Jäsenen tehtävänä on osallistua kokouksiin ja tilaisuuksiin. Mikäli jäsen on estynyt saapumaan kokoukseen tai tapahtumaan, tulee hänen ilmoittaa siitä puheenjohtajalle tai sihteerille viimeistään päivää ennen kyseistä tilaisuutta. Jäsenen tulee myös osallistua luottamustehtävänsä edellyttämiin kokouksiin ja muihin tilaisuuksiin (lautakunnat, seurantaryhmät).

Jäsenen tehtävänä on pitää yhteyttä nuorisovaltuustoon kuulumattomiin nuoriin sekä huolehtia heidän äänensä tulemisesta esiin kokouksissa.

8 § Nuorisovaltuuston järjestäytyminen

- Järjestäytymiskokouksen koollekutsuminen

Järjestäytymiskokouksen kutsuu koolle edellisen nuorisovaltuuston puheenjohtaja. Kokouksen esityslistan valmistelee edellisen nuorisovaltuuston puheenjohtaja yhdessä sihteerin kanssa. Kokouskutsu ja esityslista tulee lähettää kokouksen osallistujille vähintään viikkoa ennen kokousta.

- Uuden puheenjohtajan valinta

Nuorisovaltuuston puheenjohtaja valitaan valtuustokaudeksi järjestäytymiskokouksessa. Järjestäytymiskokouksen puheenjohtajana toimii edellisen valtuustokauden puheenjohtaja siihen asti, kunnes uusi puheenjohtaja on valittu.

- Uuden varapuheenjohtajan valinta

Nuorisovaltuuston varapuheenjohtajan valitaan valtuustokaudeksi järjestäytymiskokouksessa.

- Uuden sihteerin valinta

Nuorisovaltuuston sihteeri valitaan valtuustokaudeksi järjestäytymiskokouksessa.

- Nuorisovaltuuston edustajien valinta kunnanvaltuustoon

Nuorisovaltuusto valitsee järjestäytymiskokouksessaan keskuudestaan kolme edustajaa ja varaedustajat, jotka edustavat nuorisovaltuustoa kunnanvaltuuston kokouksissa.

9 § Kokouskäytännöt

- Kokouksen koollekutsuminen

Kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja tai sihteeri. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka ja käsiteltävät asiat. Kutsu lähetetään jäsenille ja muille kokoukseen kutsuttaville vähintään viikkoa ennen kokouksen ajankohtaa nuorisovaltuuston päättämällä tavalla.

- Esityslista

Esityslistan valmistelee sihteeri yhdessä puheenjohtajiston tai hallituksen kanssa. Puheenjohtajalla ja sihteerillä on oikeus tarvittaessa tehdä muutoksia esityslistaan. Esityslista lähetetään kokouskutsun yhteydessä.

- Läsnäolo nuorisovaltuuston kokouksissa

Nuorisovaltuusto voi myöntää puhe- ja läsnäolo-oikeuden tarpeellisiksi katsomilleen henkilöille.

- Kokouksen päätösvaltaisuus

Järjestäytymiskokous on päätösvaltainen, kun paikalla on vähintään 2/3 jäsenistä.

- Kokouksen kulku

Puheenjohtaja avaa kokouksen sekä toteaa läsnäolijat ja kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden. Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei kokouksessa toisin päätetä. Ylimääräisiä asioita voidaan ottaa käsiteltäväksi kokouksen päätöksellä.

- Kokouksen johtaminen

Puheenjohtajan tehtävänä on johtaa asioiden käsittelyä sekä pitää huolta järjestyksestä ja ajankäytöstä kokouksessa.

- Pöytäkirja

Sihteeri laatii puheenjohtajan johdolla pöytäkirjan, jonka molemmat allekirjoittavat. Pöytäkirjaan merkitään ainakin:

1. Järjestäytymistietoina

- toimielimen nimi
- kokouksen alkamis- ja päättymisaika sekä kokouspaikka
- kokouksen järjestysluku
- läsnä ja poissa olleet sekä osallistujien roolit kokouksessa
- kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

2. Asian käsittelytietoina

- asiaotsikko
- selostus asiasta
- tehdyt päätökset

3. Laillisuustietoina

- puheenjohtajan allekirjoitus
- pöytäkirjaa pitäneen sihteerin varmennus
- pöytäkirjan tarkastajien merkintä pöytäkirjan tarkastuksesta.

Pöytäkirjan tarkastavat kaksi kokouksessa valittua pöytäkirjan tarkastajaa. Vaihtoehtoisesti pöytäkirja voidaan tarkastaa seuraavassa kokouksessa.

10 § Hyvinvointialueen nuorisovaltuuston kokoonpano ja nimeäminen

Päijät-Hämeen hyvinvointialueen nuorisovaltuusto on hyvinvointialueesta säädetyn lain tarkoittama osallistumis- ja vaikuttamistoimielin nuorille (Laki hyvinvointialueesta 611/2021, 32§). Päijät-Hämeen hyvinvointialueen nuorisovaltuusto on Päijät-Hämeen nuorten poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton osallistumis- ja vaikuttamistoimielin. Nuorisovaltuusto toimii eri taustoista tulevien ja eri ikäisten nuorten äänenä kaikessa hyvinvointialueen päätöksenteossa, joka vaikuttaa nuoriin yhdenvertaiseen arkeen ja tulevaisuuteen eri tasoilla. Nuorisovaltuustossa tulee olla riittävä edustus kyseisen kohderyhmän henkilöistä, heidän omaisistaan sekä heitä edustavista järjestöistä.

Aluehallituksen on asetettava nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi hyvinvointialueen nuorisovaltuusto. Nuorisovaltuuston jäsenet valitaan hyvinvointialueen kunnissa toimivien nuorisovaltuustojen jäsenistä siten, että kustakin nuorisovaltuustosta valitaan yksi edustaja ja varajäsen. Lisäksi nuorisovaltuustoon voidaan valita muita henkilöitä, kuten jatkossa on kuvattu. Aluehallituksen on huolehdittava nuorisovaltuuston toimintaedellytyksistä. (Laki hyvinvointialueesta 611/2021, 32§)

Hyvinvointialueen nuorisovaltuuston toimikausi on kaksi vuotta. Ensimmäisen nuorisovaltuuston toimikausi on 1.1.2023 - 31.5.2025. Toimikauden aikana tapahtuvat muutokset tehdään hyvinvointialueen nuorisovaltuuston kesken. Jos kunnallisen nuorisovaltuuston edustaja luopuu tehtävästä kesken kauden, uuden edustajan loppukaudeksi valitsee kyseinen kunnallinen nuorisovaltuusto omasta joukostaan. Vapaan haun kautta tullut edustaja täydennetään seuraavan toimikauden käynnistyttyä valintaprosessin kautta.

Nuorisovaltuuston jäsenille maksetaan kokouspalkkiota 50 % lautakunnille hallintosäännössä vahvistetusta palkkiosta. Matkakustannusten korvaus perustuu hyvinvointialueen hallintosääntöön. Puheenjohtajalle maksetaan jäsenen kokouspalkkio 50 prosentilla korotettuna. Mikäli henkilö ei kykene käyttämään julkisia kulkuvälineitä tai tarvitsee avustajan, korvataan matkakustannukset toteutuneiden kustannusten mukaisesti.

Hyväksytty Kärkölen kunnanhallituksessa **13.4.2026**